

talana, dels quals fou un entusiasta col·laborador. En el Segon Congrés, va ésser ponent del tema *Regime alimentici en els sifilitics*, treball rublert d'importants dades històriques, referents als règims alimenticis imperants en les diferents èpoques en què estudià el transcendental assumpte, des que la lues féu la seva entrada oficial en el món de la patologia, amb els noms de *morbus novus*, *morbus inauditus*, *morbus monstruosus*. En aquest Segon Congrés, el doctor Josep Maria Roca, amb els doctors Hermenegild Puig i Sais, Lluís Llagostera i Jaume Peyrí, constituïren la Junta de la Primera Secció de l'Exposició: *Llibres i Periòdics*; que organitzà la brillant "Exposició Bibliogràfica", el material de la qual serví per a la publicació del *Primer Inventari de la Bibliografia Medical de Catalunya*, en què, amb tant d'entusiasme, varen laborar els esmentats congressistes. Volum de 478 pàgines i del qual se'n publicaren dues edicions: que s'estampà en la Impremta Elzeviriana, de Barcelona, i a la confecció del qual va contribuir, també, Eudald Canibell, el plorat bibliòfil de la Biblioteca Arús, a més de la seva ordinació, amb el Pròleg substancios que l'encapçala. Es d'esperar que, en dia no llunyà, es continuarà tan meravellosa i necessària obra.

Del Tercer Congrés, celebrat a Tarragona els dies 27, 28 i 29 de juny de l'any 1919, fou digníssim president el doctor Josep Maria Roca, en l'organització i desenrotllament del qual esmerçà les seves privilegiades energies. En la Sessió Inaugural, que va tenir lloc el dia 27 de juny en el Teatre Principal, llegí el seu magistral discurs presidencial. Cada vegada que em refereixo a un treball de l'infadigable president d'aquell Congrés, m'entusiasma la idea que m'és factible glossar un escrit privilegiat, rublert de suggestionants imatges, de fets esplèndidament descrits, de resums històrics d'incalculable ensenyament, però quan, vessant l'entusiasme admiratiu, penso en les dimensions que puc donar al meu modest treball, veig fermat el meu desig, perquè cada un dels treballs del doctor Roca mereixeria una corrua interminable de consideracions. Es per això que no puc complir amb el que entenc que és el meu deure i he de resoldre, malgrat tot, no fer l'estudi didàctic que es mereix. D'aquest discurs, però, dec escriure que resulta una palesa mostra dels coneixements que de la Medicina de la nostra terra havia assolit el privilegiat amic i un sobreeiximent del seu amor intens envers ella. Si en el primer concepte no puc fer ni un resum del bo i millor que ens explicà, en el segon, en el d'amor intens al nostre lèxic, em permeto apuntar íntegre un paràgraf que us demostrarà com és cert el que escric:

"Per a parlar y escatir de Medicina, nosaltres, Metges catalans, entenem que el millor vehícol és lo verb català, car demés d'economizar-nos lo treball mental de traducció, s'adapta a la nostra inteligencia sense esforç, ja que el llenguatge és inseparable del pensament. Y no és pas perquè la llengua catalana sia, comparada amb altres llengües, més o menys profunda baix el punt de vista filosòfich, més o manco bella y flexible baix lo punt de vista estètic; també ens és en absolut indiferent la riquesa d'expressions diverses y precises, el tresor de formes característiques. Sols ens cal saber que, per ésser lo nostre llenguatge natural y propi, és el gran auxiliar per a l'idealisme de la nostra cultura y l'instrument del nostre pensament indispensable a l'esplendor de la nostra Ciència Biològica."

En aquell Tercer Congrés, a més de l'obra científico-mèdica, positiva, que s'hi va fer, varen constituir-se els fonaments de l'obra Mèdico-Social més important que existeix en la nostra terra, i que va merèixer tot seguit la seva col·labo-